

SLOVENSKI NAROD.

zhaja vsak dan zvečer, izimši nedeje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne peti-vrate po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvu naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 25.

Zloraba narodnosti.

Kar smo doživeli minoli petek v deželnem zboru, je najgrja zloraba narodnostne ideje za najnižje strankarske namene in mora poštenje klerikalcev vsakega spodobnega človeka navdajati s studom.

Star »trica« vsake obstrukcijske stranke je, da porablja za obstrukcijo obče popularne, vsem simpatične narodne in gospodarske zadeve. Saj se tako masa najlažje premosti in se ji vcepi nmenje, da dotični stranki ne gre za motenje, zadrževanje in onemogočanje koristnega dela, nego za narodni in gospodarski blagor dežele. Tako so delali Nemci za časa Badenija, tako delajo zdaj Čehi in tako delajo v kranjskem deželnem zboru klerikalci.

Že samo dejstvo, da je dr. Ivan Sušteršič, bivši nemški burš, cinični zasramovalec slovenstva, avtor slovenske narodnosti zaničujočih in nemstvo poveljujočih pesmi nastopil kot nositelj slovenske narodne ideje, že to je krava ironija. Dr. Sušteršič naj bo nositelj narodne ideje, dr. Tavčar in njegovi somišljeniki, v boju za slovenstvo osiveli možje pa naj bodo izdajalci? Komur se to ne zdi bedasto, temu ni pomagati!

»Slovenec« je seveda poskusil petkovo sejo deželnega zbora fruktificirati v svoj namen. Cele škafe fraz je nanesel in jih v člankih in noticah prekuhal. Izdajalcev seveda kar mrgoli.

Jedro vseh očitanj pa je, da narodno-napredna stranka vsled zveze z Nemci ni smela glasovati za Sušteršičev predlog in »Slovenec« kriči prav po Sušteršičevo, da je narodno-napredna stranka vezana tudi glede narodnih vprašanj in se niti za čast svoje domovine, niti za obrambo svoje narodnosti ne sme več zavzemati.

To je čisto navadno lopovstvo. Takozvana zveza z Nemci obstoji že od leta 1895. in stenografski zapisniki deželnega zbora so priča, da je narodno-napredna stranka v tem času sto in stokrat vzlic tej zvezi šla v

boj za korist slovenske narodnosti in za blagor in čast domovine. Kar se je v deželnem zboru od leta 1895 do začetka klerikalne obstrukcije storilo, vse je storila narodno-napredna stranka. Opozarjamo samo na veliko debato, ki je bila za časa nemške revolucije proti Badeniju, ko so bili slovenski visokošolci na Dunaju in v Gradcu kruto pretepani. Kdo je šel tedaj vzlic zvezi z Nemci v boj za slovenstvo? Narodno-napredna stranka med tem ko so klerikalci samo sijala prodajali. In podobnih zgledov bi lahko navedli vse polno. Vsaka se-sija deželnega zbora od l. 1895. je priča, da je narodno-napredna stranka vedno brezobzirno branila narodno čast in korist vzlic zvezi z Nemci in te stotine slučajev kriče glasno, kako grda laž je očitjanje, da zveza z Nemci veže napredno stranko v narodnih vprašanjih.

Narodno-napredna stranka je glasovala proti nujnosti Sušteršičevega predloga, ne proti vsebini, s katero se popolnoma vjema, kakor priča dr. Tavčarjeva in Hribarjeva izjava. Glasovala je proti nujnosti tega predloga ravno tako, kakor bi glasovala proti nujnosti vsakega predloga iz formalnih nagibov, da pride deželni zbor čim prej do dnevnega reda. Sušteršiču se pri njegovem predlogu ni šlo za vsebino, nego da z njim prepreči razpravljanje na dnevni red postavljenih točk, narodno-napredni stranki pa se je šlo za to, da kar najhitreje pride do dnevnega reda in prisili klerikalce, da pokažejo barvo. In glej, čim je bila debla o Sušteršičevem predlogu končana, čim klerikalci s to narodno zadevo niso več mogli zadrževati prehoda na dnevni red, so koj pokazali, da jim je šlo pri Sušteršičevem predlogu le za obstrukcijo in za prav nič drugega. Zahtevali so namreč, da se morajo poročila o vseh na dnevnem redu stoečih točk, tiskati in razdeliti

med poslance 48 ur pred sejo. Kar obstoji deželni zbor, se krajša in priprostejša poročila niso nikdar tiskala, vedno je bilo poročilo ustmeno in vedno se je s tem izhajalo. Na milijone poročil je v deželnem zboru bilo že ustmenih in se je s tem deželi prihranilo ogromne stroške, saj je tisk jako draga reč. Zdaj pa so klerikalci iz obstrukcijskih namenov zahtevali, da se morajo vsa poročila tiskati in s tem so dosegli, da deželni zbor ni mogel v petek prestopiti na dnevni red in da se je morala seja zaključiti.

Ta zastop klerikalcev je najjasnejši dokaz, da jim je bilo tudi s Sušteršičevim predlogom samo za obstrukcijo. Vedeli so, da bo narodno-napredna stranka vsled lanske svoje izjave glasovala proti nujnosti, vedeli so, da bo narodno-napredna stranka to zadevo pri proračunski razpravi sama sprožila in zato se stvar enostransko in v obliki nujnega predloga spravili v zbornico. S tem so dosegli, da deželni zbor ni mogel priti do dnevnega reda in obenem imajo priliko kričati in sumničati narodno-napredno stranko.

Sušteršičevo postopanje je najgrja zloraba narodnih interesov, kar si jih more kdo misliti. Vsem treznosodečim ljudem priporočamo le eno naš premišljevanje: kaj in v čem je Sušteršič s svojimi obstrukcijskim predlogom koristil slovenski stvari in v čem je narodno-napredna stranka škodovala narodni stvari, ko je glasovala proti nujnosti, kar ima to posledico, da pride stvar v prihodnji seji novič na vrsto in da se potem odkáže odseku.

»Slovenec« nam pa lahko verjame, da poštenih in razsodnih ljudi njegovo huronsko vpitje ne premoti, nego da so vsi poštenih in razsodnih ljudje edini v tem, da je pravo

hudodelstvo, če se važne, resnega truda zahtevajoče narodne zadeve zlorablajo za umazane strankarske namene.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Z mandžurskega bojišča.

General Saharov poroča generalnemu štabu z dne 30. t. m.: Oddelek japonskih prednjih vojev, obstoječih iz enega bataljona pehote, ki je prodiral po mandarinski cesti, je včeraj zavzel holme pri selu Uli-tajca, a je bil od naše konjenice zopet pregnan iz teh pozicij.

Nato so naše stotnije vrgle sovražne voje iz utrd, ki so jih zgradili pri Tunguei in Kuandi. Istočasno so ostale naše stotnije sovražnika prisilile, da se je moral umakniti proti Jantaju. Kozaki so našli v utrdah, iz katerih so pregnali Japonce mogoč živil in streljiva. Na naši strani so bili 4 ranjeni, enega se pa pogreša. Sovražnik je izgubil 20 mož.

28. in 29. septembra smo opazili, da so dobili Japonci med železniško postajo in rudokopi Jantaj več vojev na pomoč.

Poročnik Silekov je 28. m. m. z oddelkom lovcev, kozakov in obmejnih vojakov na našem desnem krilu na levem bregu reke Liao zadel na japonski oddelki, obstoječ iz dveh eskadronov konjenice in ene kompanije pehote s štirimi topovi, in na številno hunguško četo. Naši strelci so po kratkem času prisilili sovražno artiljerijo, da je morala umolkneti. Naše izgube se bile: Sedem mož ranjenih, med njimi tudi poročnik obmejne straže Kliarcev, in en mož ubit. Kozaki so 28. m. m. zaplenili nekemu konjeniškem oddelku celo čredo živine.

Sovražne predstraže so 29. m. m. prodirale proti Jansintumu in Cindiapunu, nato pa jih je naša konjenica zazdržala v prodiranju. Ko-

njeniški oddelki, ki je bil detaširan v Čajantan ne desnem bregu reke Hun, je Japonce prepodil iz tega kraja in uničil 17 s streljivom obloženih japonskih džunk.

Berolinski »Lokal-Anzeiger« poroča iz Mukdena: Ker je z gotovostjo pričakovana japonska ofenziva izostala, se sedaj popolnoma drugače sodi o japonski vojni sili. Sedaj cenijo armado, s katero razpolaga maršal Ojama, na 150.000 mož s 650 topovi in kakor se kaže, hoče rusko armadno vodstvo iz tega dejstva izvajati konsekvence. Japonci utrjujejo Banlapuco ob reki Šano. Rusi so se začasno umaknili s Talinskega gorskega prelaza. Dasi se obe vojujoči se stranki držita zelo rezervirano, vendar se splošno sklepa, da se zopet v najkrajšem času vname kaka velika bitka. O imenovanju Grippenberga za načelnika druge armade se jako ugodno sodi, ker bo s tem znatno razbremenjen general Kuropatkin. V Mukden je dospel od generala Stealja iz Port Artura poslani častnik, ki je prinesel poročilo, da se Port Artur še lahko drži več mesecev.

Kuropatkin o bodoči bitki.

»Matin« se brzojavlja iz Petrograda: Neki višji iz Mukdena v Moskvo došli častnik poroča, da je general Kuropatkin pri obedu, kiga je dal svojim častnikom, rekel: »Zaupajte mi in umikajte se popolnoma zaupno, dokler ne izvačimo Japoncev v ravnino, kjer jih bomo porazili.« Iz tega se sklepa, da je Kuropatkin določil za odločilno bitko ravnino severno od Tielinga, 80 kilometrov severno-vzhodno od Mukdena.

Japonska armada pred Mukdenom.

Reuterjev urad poroča iz Mukdena, da se ceni japonska armada, ki ima nalogo navaliti na Kuropatkina, na 180 bataljonov po 800 mož, to je skupaj 144.000 bajonetov, 6400

LISTEK.

Na grmu mojega samoljubja vene — najlepši cvet.

Spisal Z. B.

V začetku mojega življenja mi je vsadila narava v mlado srce vrtnico. In vzkliko je stebelce in nekaj listov je pognalo na njem.

Jako hitro je rastle stebelce mojega samoljubja in skoro je pognalo prve popke.

Počasi, toda lepo, a ne popolnoma pravilno so se razvijali ti popki, razcveteli se in cveteli, cveteli v blelih, nedolžno rdečih barvah, cveteli in duhteli...

Da, cvetela je moja ljubezen do staršev in bratov, in to že takrat, ko je bilo stebelce še skoro popolnoma mehko, nežno.

Ko pa se je to stebelce samoljubja okrepilo in spoznalo svojo moč, a obenem tudi že nekaj svojih sovražnikov, se je oborožilo — s trni...

Ob tistem času je pa prilila mati narava mojemu srečju neko posebno gnojilo — mladeniško spoznanje, — ki je dalo vrtnici najboljši blesk: pognala je med novim, živozelenim listjem nov popke, ki se je razcvetel v velik, krasen, temnordeč cvet — cvet moje prve mladeniške ljubezni do dekleta!

Kako lepo se je razvil ta cvet! Porabil je skoro ves sok cele vrtnice zase, prejšnjim cvetom pa je jel odpadati kras; toda vendar so ostali in nihče jih ni potrgal: kras cvetja jim je sicer odpadel, toda s tem so se začeli ti cvetovi izpreminjati — v sad!

Bodite brez skrbi, moji najbližji, ljubezen izražena v sadu ni nič manjša, nego ona, ki duhti iz cvetja!...

Drugače pa se je godilo cvetu moje prve mladeniške ljubezni: prišel je hudoben človek ter z zlobno roko odtrgal krasno cvetko...

Zelo hudoben je bil ta človek; z nerodno roko je divje odtrgal dišeči cvet in vlakna cvetovega pecija so potegnili za seboj nežno kožo stebelca...

Zajokalo mi je stebelce in z njim sem zajokal jaz... Dolgo, dolgo se

je poznala rana na stebelcu; krvavelo mi je srce in hirala duša...

Toda dar matere narave, ki je vzbudil ta prvi temnordeči cvet, je zopet zacelil veliko rano na stebelcu — višje gori pa je med novim, svetlozelenim listjem pognal nov temnordeč cvet...

Kako sem bil zanj livaležen materi naravi in — svoji novi ljubici!

Toda temu cvetu je bilo sojeno, da ne dozori... Prišli so angeli krilati iz nebes in odvedli s seboj mojo ljubico... jaz pa, kaj sem hotel, vzel sem nežno cvetko in ji jo položil na grob v večni spomin — in bil sem žalosten...

V tem pa se je bližala polgoma pomlad mojega življenja svojemu koncu. Vrtnica mojega samoljubja je postala skoro grm.

Imela je mnogo velikih, bodečih trnov, in kdor se ji je približal, je odšel krvav... Mnogokrat mi je bilo žal, bridko žal te krvi, toda včasih sem se pa le škodoželjno smehljaj...

Tudi rdečih cvetov je zopet pognalo še precej, toda — potrgal sem jih večinoma sam, še predno so se

dobro razvili, kajti spoznal sem, da bi iz njih ne bilo nikdar dobrega sadu... Enega izmed njih pa je utrgala neka skrbna mamica, rekoč mi na lepo nelep način v pismu, da sem dal popku prekmalu zvestosti — naj še malo počakam. Meni se pa ni ljubilo čakati, saj bi tudi ne bilo nič pomagalo, odtrgan cvet ne priraste več k deblu!...

Tako se je zgodilo, da ni imel grm, ki raste iz srede mojega srca in ki je bil takrat že tako velik in lep — da ni imel tagrm mojega samoljubja pred 4. leti nobenega rdečega cveta — razen enega, ki mi pa prinaša skoro same žalosti, dasi je krasen in velik... Hotel bi namreč, da še vendar enkrat izgine kot cvet — in postane sad!

O domovina moja! če bi ta cvet dozorel, kakor si jaz želim — potem bi bila rešena raznovrstnega, ogromnega svojega zla — tudi napačnih prorokov — farizejskih! — Škoda, da ostajajo baš najlepše naše želje navadno neizpolnjene — ali pa se izpolnijo le deloma...

Samo ta cvet je imel grm mojega samoljubja pred 4. leti! Skoro sem

že obupal takrat, da bi še kdaj zvečela iz njega kaka temnordeča vrtnica, kajti konec pomladi mojega življenja se mi je zdel že prav blizu...

Toda glej! Ko je začel kopneti ob Savi sneg in sem začel hoditi tja na griček občudovat vzbujajočo se prirodo, sem nekega dne zapazil v največje svoje veselje, da mi poganja prav na vršičku mojega grmička — nov popke! Bil je neznan, komaj viden; med novimi, še nerazvitimi, svetlozelenimi lističi se je pokazal — prav na vršičku...

Tisto spomlad sem spoznal tebe, Minka!

Takrat pa sem se udaril ob čelo! Saj vendar ni bilo dozdej na vršičku mojega grma še nobenega cveta, in kako bi bilo mogoče, da bi vrh ne imel cvetja?! Na vršičku je vedno najlepše cvetje, cvetje, ki rodi najlepši sad! Grm mojega samoljubja pa je bil takrat tako neizrečeno žlahten! Cepile so ga bile Prešernove in Gregorčičeve poezije, Jurčičevi in Stritarjevi spisi, razni drugi lepi plodovi slovanske književnosti, cepili so ga dalje starogrški in starorimski klasiki, veliki Nemci Goethe, Schiller in drugi,

mož konjenice in 638 topov. 1. in 11. divizija oblegata Port Artur.

Japonski neuspeh pred Port Arturjem.

Brzjavka »Daily Telegraph« iz Čifu z dne 30. m. m. potrjuje, da so bili Japonci pri zadnjem splošnem navalu na Port Artur odbiti z ogromnimi izgubami.

Ruska artiljerija je odgovarjala na japonski bombardma s presenetljivo živahnostjo. Blokada pristanišča je sedaj zelo intenzivna. Valed tega se sedaj Kitajci protivijo, da bi vkljub temu poskušali s svojimi ladjami priti v luko. Neki japonski poročnik se je hotel, oborožen s torpedami, plavaje utihotapiti v pristanišče. Ko se je pa približal neki vojni ladji, so ga Rusi opazili in jeli nanj streljati. Zadel ga je ruska granata, torpedo, ki ga je imel sabo, je eksplodiral in ga raztrgal na drobne kosce.

Japonska sodba o odporni sili Port Arturja.

Korespondent lista »Kölnische Zeitung« poroča iz Tokija, da se Port Artur po sodbi odličnih japonskih vojniš krogov še lahko drži dlje časa, ker je popolnoma izključeno, da bi se tako močna trdnjava, kakor je Port Artur dala zavzeti s naskokom, ali pa s kratkim obleganjem. Tudi v zmanjšanem številu je portartursko brodogradništvo vedno silen faktor, katerega bo treba zlasti upoštevati, ako dospe v pravem času baltičsko brodogradništvo na bojišče. S to nevarnostjo že na Japonskem z vso resnostjo računajo.

Japonske izgube na morju.

Petrogradska brzjavna agentura priobčuje to-le brzjavko iz Vladivostoka: Iz Port Arturja se iz uradne vira poroča, da so sredi meseca septembra pred Port Arturjem tri japonske ladje, in sicer dva torpedna lovca in en parobrod, zadele na mine, ki so jih položili Rusi, in se potopile. Istega dne so tudi granate iz obrežnih baterij močno poškodovale neko japonsko križarko tipa »Niitaka«. Dve ruski ladji pod poveljstvom poročnika Nebolšina ste poljutem boju ujeli veliko japonsko torpedovko, ki je skušala polagati mine ob obrežju v bližini portarturskih utrd. Ta torpedovka se uvrsti, čim se popravi poškodbe, ki jih je dobila v boju, med rusko portartursko brodogradnjo.

Odporna sila Port Arturja.

Poročilih iz Londona sedaj že japonski uradniki v Čifu odkrito priznavajo, da se je zadnji japonski naval na Port Artur popolnoma nesrečel, in celo japonski oficirji izjavljajo, da brani general Steessel trdnjavo z naravnost obdovanj

vredno hrabrostjo in spretnostjo. Hrabrost tega generala in njegovih vojakov je faktor v učinku nepreračunljive važnosti. Vse kaže, da je trdnjava čim boljše preskrbljena tako z živili, kakor zlasti s streljivom. V japonskih vojaških krogih se je sedaj že utrdilo prepričanje, da bo obleganje še najbrže trajalo preko zime. Zato se že tudi uradno razglša, da se v japonskem taboru že delajo priprave za prezimljenje pred Port Arturjem.

Japonci so v zadnjem času izgubili še tiste fors, ki so jih prej zavzeli z velikim trudom; niso jih namreč mogli držati, ker so v strelni daljavi velikih ruskih utrd, proti ognju katerih so Japonci popolnoma brezmočni. Japonci so sedaj prisiljeni priznati, da brani general Steessel trdnjavo s tako spretnostjo, da ostaja sedaj kot zadnje sredstvo, pokoriti Port Artur — edino le izstradanje.

Admiral Togo v Rumunem morju.

Kakor se poroča iz Londona, križari admiral Togo s svojim brodogradnjem pred Tsingtaom in v Rumunem morju, da bi preprečil, da bi ruske ladje ne mogle niti v kako neutralno pristanišče.

Deželni zbori.

Gradeo, 2. oktobra. V večerajšnji seji štajerskega deželnega zbora je bil predložen zakonski načrt o odkupu lovskih rezervatov; vlozene peticije so se izročile pristojnim odsekom. — Posl. Reitter je utemeljeval svoj predlog glede deželne podpore po toči in povodnji prizadetemu prebivalstvu v radgoneskem okraju. — Posl. dr. Ploj je utemeljeval predlog: »Deželnemu odboru se nalaga, da izdela pravila za deželno živinsko zavarovalnico ter jih izroči v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru v posvetovanje in sklepanje.« Predlagatelj je poudarjal važnost živinoreje za kmetstvo prebivalstva ter je dokazoval na zgledih nižjeavstrijske deželne zavarovalnice prednosti zavarovanja živine. Po njegovem mnenju bi to ne povzročilo deželi nobenih stroškov, temuč koristilo. Predlog je izročil gospodarskemu odseku. — Posl. Zedlacher je utemeljeval svoj nujni predlog glede podpor po ujmah prizadetemu prebivalstvu G. štajerske. — Prihodnja seja bo v sredo, 5. t. m.

Lvov, 1. oktobra. Posl. dr. Glabinski je predlagal pomnožitev poljskega uradništva pri centralnih in najvišjih sodnih oblastnih. Posl. dr. Olesnicki je predlagal ustanovitev maloruske gimnazije v Stanislavu, nadalje zaradi reforme volilnega reda. Posl. prof. Dzieduszycki je odgovoril na znano izjavo maloruskih poslancev v imenu deželnozbornske večine z veseljem po-

zdravlja, da so se maloruski poslanci odločili za zopetno sodelovanje, seveda si obdrže svoje opozicijske stališče. Obžalovati pa je obliko, s kakršno je utemeljeval dr. Olesnicki sklep svoje stranke. Deželnozbornska večina je vedno čutila dolžnost, da v enaki meri skrbi za narodne in kulturne potrebe ter za gospodarski razvoj Poljakov kakor Malorusov, kar dokazujejo številni sklepi deželnega zbora. Zato večina z gausom zavrača od sebe misel, da bi maloruskemu bratskemu narodu delala krivico.

Koper, 1. oktobra. Posl. dr. Trinajstić je protestoval, da se interpelacije hrvaških poslancev predtajo le v italijanskem prevodu in ne tudi v slovenskem izvirniku. — Potem so se rešile manjše zadeve dnevnega reda, končno pa je prišel v razpravo nujni predlog poslanca Kompareta, v katerem se vlada poziva, naj z ozirom na to, da se je letos pridobilo izredno veliko morske soli za malo ceno, zniža ceno soli na osem kron za metrekilogram. Predlog je bil brez debate enoglasno sprejet.

Celovec, 2. oktobra. Koroški deželni poslanci razpravljajo o vprašanju, kako bi se najelo večje deželno posojilo, da bi ne bilo treba v pokritje primanjkljaja za leto 1905 naložiti 100odstotne naklade na vino in mošt.

Italijanska pravna fakulteta v Inomostu.

Trst, 2. oktobra. Včeraj je bil tukaj sestanek italijanskih poslancev in vseučiliščnikov iz Primorja. Shod je sklical vseučiliščni odbor političnega društva »Patria«. Prišlo je pet poslancev, podžupan, več občinskih svetnikov in dijakov. Poslanca Hortis in Basovi sta utemeljevala nastopanje italijanskih poslancev v vseučiliščnem vprašanju. Neki dijak je sledeče predlagal: 1. Delovati je na to, da gre čim več italijanskih dijakov v Inomost. 2. Povabiti je par državnih poslancev, da prisostvujejo otvoritvi nove fakultete ter da pri tej priliki izrečejo nezadovoljnost Italijanov z vladno odredbo, na drugi strani pa da se prepričajo o postopanju Nemcev ter po potrebi o tem tudi poročajo v parlamentu. 3. Pri prvem škandalu, ki bi se zopet pripetil v Inomostu, je sklicati župane italijanskih občin k posvetovanju. Dr. Venezian je te predloge podpiral ter so bili sprejeti.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Nemčijo.

Dunaj, 2. oktobra. Pogajanja zaradi carinske in trgovinske pogodbe med Avstrijo in Nemčijo se začnejo v Draždanah med 22. in 24. oktobrom. Poprej pa se snide še avstro-ogrsko carinska in trgovinska konferenca, da določi navodila za obojestranske delegate.

Angleško-tibetanska pogodba.

London 2. oktobra. Tibetanski cesar (Dalaj Lama) je v samostanu Sera na meji puščave Šantung, kamor je pribežal s poglavarji velikega sveta. V Lhasi ostali člani velikega sveta nimajo pravice, sklepati vladarjevemu imenu veljavne pogodbe zato pripravljata tudi vladar protest proti angleško-tibetanski pogodbi, ki se je sklenila brez njegove vednosti in privolitve. Ta protest se izroči po posredovanju Rusije vsem evropskim vladam.

Srbski kralj na Bolgarskem.

Belgrad 2. oktobra. Vkljub oficiznemu zanikanju je gotova stvar, da obišče kralj Peter še tekom meseca oktobra kneza Ferdinanda v Erksinogradu, in sicer ne oficizno, temuč potuje na Bolgarsko incognito. Oficijalni obisk napravi pri knezu Ferdinandu šele potem, ko obišče Dunaj in Petrograd, kar pa letos zaradi vojne v Aziji še ni mogoče.

Ruski minister knez Svjatopolk-Mirski.

Berolin 2. oktobra. Peterburški poročevalec »Lokalanzeigerja« je imel z novim ministrom za notranje zadeve razgovor. Knez Svjatopolk-Mirski je rekel, da zanj ne obstoji narodnostno vprašanje. On ne pozna židov, kristjanov, ne Armencev in mohamedanov. Vsi ti elementi gredo sedaj na vojno, da se bojujejo za domovino, zato pa imajo tudi vsi enako pravico, da jim je vlada enako naklonjena in pravična.

Iz skrupane Nemčije.

Berolin 2. oktobra. Velika nemška država je vsled svoje sestave iz malih državic v marsičem slabotna in smešna. To kaže najbolj sedanjí spor zaradi prestolonasledstva v kneževini Lippe, kjer je umrl nedavno »vladar« grof Ernest, ki je vladal 7 let. Cesar ni bil pokojnemu vladarju nikoli naklonjen, ker ga je jezilo, da vkljub oporoki kneza Woldemarja razsodišče ni imenovalo za vladarja njegovega svaka princa Adolfa Schaumburg-Lippe, temuč grofa Ernesta Lippe-Biesterfeld. Znano je, kako je cesar Viljem surovo zarenčal nad pokojnim grofom, ko se mu je ta pritožil, da mu pruski častniki v njegovi kneževini izkazujejo premalo časti. Cesar je namreč brzjavil v Lippe: »Vladarju, kolikor mu gre, nič več! Vaše pritožbe si prepovem!« Umerno je tedaj, da cesar pisano gleda sina pokojnega vladarja, grofa Leopolda, ki je samolastno zasedel prestol po svojem očetu. Cesar je mnenja, da mora sedaj priti njegov svak do vlade.

Dopisi.

Iz Cerknice. V Ljubljano se je preselil naš dragi prijatelj in gostilničar gospod Jakob Spunt, da prevzame gostilno pri Auerju. V kratkem času svojega bivanja pridobil si je popolno zaupanje vseh Cerkničanov. In to po vsej pravici, saj je bil moč na svojem mestu v vsakem oziru. Svoje simpatije pa sme mu še posebno pokazali v

sredo zvečer, ko se je v Žumrovi gostilni od nas poslovil. Želimo mu »Na svidenje.« Pripomnimo naj, da je imenovan večer še posebno poveljčal gospod tovarnar Simončič s Sušaka, ki je v svoji prijaznosti nad eno uro nas zabaval z zvoki svojih čarobnih gosli. Upamo, da nam kaj enakega privošči še večkrat. Za ta večer bodi mu čast in hvala. Nabranih 12 K poslalo se je družbi Cirila in Metoda.

Z Rake na Dolenjskem. V sobotnem članku: Klerikalci za učitelje, se je ožigosalo postopanje Janeza Gorenc, predsednika krajnega šolskega sveta na Raki, ker je predlagal, da naj bi g. učitelj Fran Pogačnik plačal 10 K stanarine mesečno in to v občinski stari šoli, ker je sicer ono stanovanje prazno. Tudi je stanovanje malo ter zelo vlažno. Ko je Gorenc zvedel o omenjenem članku, je takoj uganil, kdo je pisec onega članka in nesamo to, celo uganil je, da sta ga pisala, kar dva učitelja »v kompaniji«. Sklenil je tu, da se bo s omenjenima učiteljema tako grdo skregal, kakor se znajo le klerikalci ala Gorenc, Tomažin e tutti quanti. A naletel je na slabo. Zavedljal je in učiteljstvu čast kradel na tako podel način, da sta onadva gospoda učitelja bila prisiljena oddati zadevo s kr. sodišču. Bilo je takole: Gospod P., učitelj na Raki, je šel v prodajalno g. Vincenca Bona nečesa iskat. Tam je bilo več možakarjev, med njimi tudi Gorenc, ki je takoj pričel, nekako tako-le: »Slišite, zakaj ste me dajli v »Narod?« Taki pojbe, kakor si ti in B... me ne bodo vladili po »Narodu«. Ti si pritepenec, če ne moreš plačati stanovanja, pa idi »speklati!« Seveda ga je g. P. takoj o nadaljnjem postopanju informiral češ: »Gorenc, vino imaš doma, ričet pa v Krškem!« Da, Gorenc, hrvaška prislovica pravi: »Svaka sila do vremen«.

Iz Zagorja ob Savi, dne 25. septembra t. l. je priredil »Zagorski Sokol« javno telovadbo in tombolo s koncertom v prid društvu nemu orodju. Uspeh je bil odličan. Glavno zaslugo za to ima abs. iur. brat R. Celestina, ki je kot pripoznan strokovnjak v telovadbi blagohotno prevzel telovadni poduk ter dosegel, da se je pričelo v telovadnici spet vneto delo in med člani pravo zanimanje za resno stvar. — Najprej so se vršile proste vaje ob godbi z 20 t. lovdci. Pripoznati morame, da nas je iznenadilo to točno, krepko in krasno proizvajanje. Na orodju (drog, konj in bradla) sta nastopili 2 vrsti lično in živahno. Popoln uspeh pa je dosegel brat Celestina z lastnimi posebnimi gibnostmi in eleganciji se odlikujočimi vajami. Prisotni so mu opetovano burno aplavdirali. — Istotako se je izborna obnosa tombola, ki jo je posetilo nepričakovano veliko narodnega občinstva iz vseh slojev. Vsa čast zlasti zavednim gostom iz Hrastnika in Dola, ki so v tako polnem številu (okrog 30. med njimi več dam) počastili veselico! Dalje naše najboljše priznanje vrlemu »Zagorskemu pevskemu klubu« pod vodstvom g. učitelja J. Levatika, ki je z nenavadno popolnostjo zadel na koncertu več težkih, a krasnih skladb. Tudi slavni »Zagorski orkester« je pohvalno rešil svojo naporno ulogo. Postrežba na veselici je bila čista, točna in izvrstna. Namen, pokazati svetu, da se »Zagorski Sokol« še krepko razvija, je s to prireditvijo sijajno prodrli. Zato burno kličemo Sokolu: V vztrajnem delu pogumno naprej! Na zdar!

največji Anglež Shakespeare, dela velikih Rusov, Francozov in Lahov, cepila ga je zgodovina človeštva, posebno zgodovina našega naroda, cepila ga je umetnost in znanost, cepila ga je vse, kar so mi povedali drugi in kar sem doživel sam. (Odpustite mi, velikani, ki ste pomagali cepiti grm mojega samoljubja, da vas nisem tukaj imenoval — kriva ni moja nehvaležnost, ampak to, da moja ljubica noče čitati dolgih, suhih naštevaj, ker ne utegne, saj veste, ženske nimajo toliko časa, kakor možiki!...)

Rastel je grm mojega samoljubja po vsakem cepljenju še bujneje, deblo se je debelilo in trni so se večali in ostrili — toda bil je obenem mnogo žlahtnejši in lepši. Kako bi ne bil žlahten, če je bil tolikokrat cepljen? Vrhu tega pa je bil tudi poškropljen z iz prepičanja prelito krovjo Kristovo, in mimo njega je šla tudi kri njegovega spoznavalca, velikega Čeha — Husa! Kako bi potem ne bil žlahten, četudi je le grm navadnega samoljubja?

In tako žlahten grm, da bi ne imel na vršičku cvetja? ...

Sredi majnika tistega leta se je torej razcvetel oni popek — in bila

je iz njega naenkrat velika, lepa, duhteča vrtnica. Za spoznaj je bil ta cvet manjši, nego malo nižje cvet domoljubja, toda bil je zato mnogo bolj temnordeč in mnogo bolj duhteč... Ker je pa bil na vršičku, mu je vsaka sovražna sapica hitro škodila — enkrat sem ga moral celo za dolgo, dolgo časa skriti pred mrazom in viharji! Zgodilo se je to takrat, ko sem odhajal v tuji sovražni svet... Nisem ga odtrgal, ampak pripognil sem vršiček in ga zakopal — zakopal v zadnji kotiček srca — take globoko, da sem včasih celo sam pozabil nanj in da je stebelcel, kar ga je bilo nezakopane, začelo že poganjati druge popke...

Toda prišel je dan, ko je zakopani cvet vstal — iz lastne moči in s tvojo močjo, Minka! Rekla si mi takrat, ljubica, da ni res, kar ljudje pravijo o tebi; da je vse zastoj, naj se oglaš še toliko ženinov — ti da ostaneš moja! — Glej, Minka, vstal je takrat krasni cvet in bil je še krasnejši nego prej! Skrbno sem potem strelbil celo rastlino in jo lepo zravnal, da je stala pokoncu, kakor sveča; porezal suhe vejice in potrgal nepotrebne, tebi sovražne popke...

S ponosom sem gledal zdaj na grm svojega samoljubja, z radostjo na najlepši njegov cvet, edini na njem razen cveta domoljubja...

Vem, ljubica, da si bila srečna takrat, jaz sem bil še bolj — oba pa sva hrepnela po onem slovesnem, blaženem trenutku...!

— — — — —

A danes? —

Zakaj si to storila, Minka?...

Žalostno vene prej tako krasni cvet. Zunanji lističi se že krčijo, rjavé na robe, skoro bodo rumeni in rjavi vsi... Prej tako sveži, mameči vonj postaja vsako uro slabejši, skoro se že izgublja...

Zakaj si to storila, Minka? Zakaj si izpodrezala tako krasno cvetko? Glej, iz rane teče obilen sok, zbira se v svetlo kapljico — kakor solza — toda ne ostane na rani, da se strdi in jo zaceli, ampak hipoma zdrkne doli in pade na zelene lističe, da jih porumeni, da venojo s cvetom vred... Tudi na veje padajo te solze — moja bolest — in kjer sadenejo na kako očesce, ga ožive, dasi ni več pomlad: že silijo na dan novi popki, ki čudovito hitro rastejo. Ali jih vi-

diš, Minka? Ne, ne vidiš jih, kajti skriti so, boje se solca, luči... Vsi so nezdravi, rdeči kakor kri, a imajo nelepe, rumene lise... Hitro se razvijajo, ko se bodo pa popolnoma razcveteli, bodo odpadli — ali pa gnili na lepi rastlini in jo celo popolnoma okužili, uničili...

Ali ti ni nič žal, Minka?

O pač, vem da ti je žal, vem da se ti skrivoma utrne marsikaka solza za venečim cvetom — toda zacelili zasekano rano, to bi bilo preveč ponižanja za tvoj ponos... rajši trpiš in zadovoljna si, da trpiš s teboj tudi jaz — toda vedi: Ko bo počasi popolnoma ovenel cvet moje ljubezni do tebe, ga bom odrezal — in naredila se bo velika grča na deblu, ki se bo sicer poznala vedno — toda ne bo več bolela...

Ti pa boš v noči pred svojim poročnim dnevom plakala gorke solze za izgubljenimi mladostnimi sanjami... Ali si želiš takih časov?

Za grm mojega samoljubja pa bo to pomenilo novo — cepljenje, novo požlahtenje...

Ali mi pa bo to cepljenje v srečo? — Kdo ve?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. oktobra.

— **Klerikalna podlost.** »Slovenec« piše: »Zdaj imajo Nemci večino v odsekih. Tako daleč smo prišli! Kranjska dežela s 5% Nemcev je danes od teh Nemcev popolnoma vladana, ker je v nemških rokah zdaj absolutna večina v odsekih in s tem ves deželni zbor. Če pomislimo, da je delo v finančnem in v upravnem odseku najvažnejše, tedaj pač ne moremo dovolj obsojati liberalcev, da so dali vso moč v roke peščici oholih Nemcev.« Vsaka beseda v tem »Slovenčevem« napadu je podlost, vsaka beseda je prava pravcata šuftarija, ki jo je mogel storiti samo kak katoliški obešenjak. Odseki so bili voljeni v seji dne 27. septembra in sicer je bilo izvoljenih v finančni odsek pet klerikalcev in trije naprednjaki torej osem Slovencev in štirje Nemci; v upravni odsek devet Slovencev (4 naprednjaki in 5 klerikalcev) in trije Nemci, v veriškacijski odsek šest Slovencev (2 naprednjaki in 4 klerikalci) ter trije Nemci, v odsek za letno poročilo

sedem Slovencev (3 naprednjaki in 4 klerikalci) ter dva Nemca. Slovenci so torej imeli v vseh odsekih ogromno večino, tako, da bi Nemci niti v pošte ne prišli. A kaj se je zgodilo? Klerikalci niso prišli k nobeni seji, dasi je njihova preklata dolžnost, da hodijo k sejam in vsled tega je moral dež. zbor po obstoječem zakonu mandate klerikalnih poslancev za odseke razveljaviti zaradi brezvestnosti in lenštva teh poslancev. Seveda so se morali voliti drugi poslanci v te odseke. Zdaj so prišli v finančni odsek trije Slovenci in dva Nemca tako, da je zdaj notri šest Slovencev; v upravni odsek staj prišla dva naprednjaka in trije Nemci, tako, da je zdaj tudi tu šest Slovencev in šest Nemcev. Krivi so tega edinole klerikalci.

— „Slovenec“ od sobote izkorišča zadnje deželnozborsko raspravo ter kuje iz nje kapital po stari svoji navadi. Dasi je dr. Šusteršič v svojem govoru pravzaprav zelo ostro obsojal demonstracijo pred kazino, kakor tudi zadnje demonstracijo pred južnim kolodvorom, dela se škofov list, kakor da je dr. Šusteršič rešil slovensko dijaštvo. Dr. Tavčar mora pri tem plačevati vse račune, a mož si iz tega ničesar ne stori. Dr. Tavčar stoji namreč na stališču, da take demonstracije, kakor so bile pred kazino in tudi one pred južnim kolodvorom za slovensko stvar nimajo posebne vrednosti. Nekaj mladih ljudi pride navadno v nesrečo, in to je čeli uspeh! Naravnost neumno pa je, če kaka stranka take demonstracije izkorišča zase, a žalostno je, če se tudi naši ljudje vsedajo na tak lep ter imajo Šusteršiča za rešitelja slovenskega dijaštva. Če bi bila resnična vest »Slovenec«, da so pri zadnji razpravi lastni pristaši razgledali demonstracijo proti dr. Tavčarju, bi si leta tudi iz tega ničesar ne napravljali, ker bi s tem ti »pristaši« le pokazali bili, da so se dali po Šusteršiču na led speljati. Sicer pa v deželnem zboru ne bomo uganjali dijaške politike, katere zastopnik je bil pri zadnji razpravi okrogli sin nekega magistratnega uradnika. Ta »Danidar« je gonil svoj hrup na galeriji, in ondi je pogreval tistega »Teutscherja« ter nepristano hropel svoj »Abzug Teutscher!« To vodenost je »Slovenec« v soboto ponatisnil, in sicer »kot dopis iz liberalnih krogov«. Tudi taka budalost dr. Tavčarju ne jemlje spanja in naj Robidov fantiček še tako glasno kriči: »Abzug Teutscher!«

— Obč. svet ljubljanski ima v torek, dne 4. t. m., ob petih popoldne sejo. Razen naznanil so na dnevnem redu poročila o prošnji odbora za vojaški spomenik v »Deutsch Wagramu« za prispevek; o prošnji odbora za prireditve lokalne razstave vajeških del v Ljubljani za prispevek; o prizivu slikarja Fran Barage glede podpore zaradi jobiska toplice; o porabi dotacij za leto 1903/4 na raznih šolah; o porabi izrednih prispevkov za knjižnico in učne knjige na II. mestni deški šoli; o oddaji Elizabetne ustanove letnih 400 K za učenje umetno-obrtnih zavodov; o prošnji lastnikov hiše št. 2 Gradišča za odpis plačila 155 K 16 h za večjo porabo vode; o upokojitvi nekega mestnega sluga radi bolehnosti; o prošnji nekega mestnega uslužbenca za dopust in bolnišnično podporo; o prošnjah dveh šolskih slug za podpore; o prošnji neke hišne posestnice, da bi mestna občina dovolila nekemu njenemu počinu prednost pred svojim 30/nim posojilom; o ponudbi Arnošta Bezenška glede nakupa nekega mestnega stavbišča; o prošnji za nagrado za rokotvorni pouk na barjanski šoli v šolskem letu 1903/4.

— Falotstvo. Pod tem naslovom piše »Učiteljski Tovariš«: Med ljudi, ki so najnesramnejši, sodijo brez dvoma »Slovenčevci«. To dokazujejo sami z vsako svojo številko. Ti gladni volkovi objedajo vsak ljubi dan čast vseh poštenih ljudi, da je že ostudno in nesramno. Te tatove časti štiti sicer široka vest imunnega odgovornega

urednika, vzlic temu govore ljudje, da jim razen falotstva ne pristoji noben drugačen naziv! Z neprimerno strastjo so se zagrizli v napredno učiteljestvo ter glojejo s strupenimi zobmi ob nekaterih izmed našega stanu tako intenzivno, da obujajo opravičeno sumnjo, da so kanibalskega rodu! Morda pa s tem samo simulirajo ljubezen, v kateri gore njih pošena sreča za naš stan! Nam se sicer gabi »Slovenčevci« revolverstvo, vendar se nam pa zdi, da hočejo sveti gospodje, naj na vsak način sežemo po enakom orožju. Ako je to njihova resna volja, naj nam povedo brez deviške sramežljivosti, da začnemo z opisovanjem Sodome in Gomore. Naša krščan-potrpežljivost jim gotovo pomore do popolnega kredita!

— Klub slovenskih dež. poslancev na štajerskem se je konstituiral. Za načelnika si je izvolil deželnega odbornika Robiča, za njegovega namestnika dr. Ploja, za tajnika pa dr. Hrašoveca.

— Nemška slavnost v Slov. Bistrici. Dne 1. oktobra je bilo mesto v zastavah. Slavila se je Stiegerjeva izvolitev deželnim poslancem. Nad 30 frankfurtarje je polpolalo raz hiš. To se smatra kot nečuvna demonstracija napram vsikdar mirnemu slovenskemu meščanstvu. Ljudstvo je bilo ogorčeno nad nemščurko brezobzirnostjo napram obče priljubljenemu dragonskemu poročniku Kandlerju, čigar mlada soproga je dan poprej nenadoma umrla in ležala dan slavnosti na mrtvaškem odru. Niti godba se ni odpovedala z ozirom na ta žalostni slučaj nagle smrti, marveč svirala na glavnem trgu popoldne celih dve uri. Stiger, ki je zlezal s pomočjo slovenskih volilcev do časti deželnega poslanca, bi bil ta škandal lahko preprečil kot mestni župan. Toda tega ni hotel — niti svojem prijatelju g. Kandlerju na ljubo ne. Si hočete s takimi surovimi čini svoje stališče utrditi.

— Slovensko gledališče v Ljubljani. Jutri v torek, priredi se v proslavo godu Nj. Velikanstva cesarja Franca Jožefa I. slavnostna predstava v slavnostno razsvetljenem gledališču. Predstavlja se pri tej priliki prvič na slovenskem odru znamenita Meyerbeerova velika opera »Hugenoti« v 4 dejanjih. Velike vloge so v rokah gospe Skalo ve ter gospodične Klementove, Kučerove in Stolzove ter gospodov Orželskega, Oufednika, Peršla in Betetta. Poleg teh sodeluje v operi ensemble ter se ta večer vse novo angaževano osebje predstavi občinstvu. — Glede vsebine te velike opere opozarjamo na foljton v »Slovenskem Narodu« zadnji petek.

— Slovensko gledališče. Burka »Rezervistova svatba« je znana po uspehih, ki jih je dočakala na raznih imenitnih odrih. Slovenski prevod ima še to dobro stran, da je opremljen z mnogimi izvirnimi, večnoma prav dobrimi dovtipi. Vsled tega je burki zaginjen uspeh, če se le dobro igra. V tem oziru pa sobotna predstava ni docela zadoševala. Režijo se mora sicer pohvaliti, ali videlo se je, da je bila predstava nekam v naglici pripravljena. V ulogi subretke je pri ti predstavi debutirala gosp. Vugrinčičeva, jako mlada, prav prikupna moč s prijetnim glaskom. Njeno stališče je bilo seveda težko, saj ve občinstvo, kako bi tako ulogo izvedla njena prednica, edina subretka, kar smo jih imeli doslej, gospa Polakova. Vsekar je gosp. Vugrinčičeva pokazala precej talenta. Gosp. Nučič je nadarjen in jako marljiv igralec in je v nekaterih ljubimskih vlogah dosegel že lepe vspehe. Komik seveda ni in to je pač vzrok, da je svojo ulogo nekoliko preveč karikiral. Sicer vedno izvrstna gospa Danilova je igrala svojo ulogo nekoliko preveč diskretno. Gosp. Verovšek je imel nekaj jako srečnih prizorov in si je v gotovih situacijah prav dobro pomagal z raznimi improvizacijami. Take vloge zna g. Verovšek jako dobro igrati, posebno kadar hoče. Gosp. Ambrož je novi komik. Napravil je jako dober vtis, dasi po tem nastopu še ni moglo sklepati na njegove zmožnosti. Gospod Dobrovolny je z nova pokazal svoje rutino kot izkušen igralec. Jako mnogo, da, največ smeja je vzbujal g. Dragotinovič, ki je svojo partijo prav dobro izvršil. Briljanten častnik je bil gosp. Danilo. Gosp. Noskova je imela vlogo, ki ni dajala prav nobene prilike za igranje. Cela vloga obsega morda 30 besed, a vzlic temu se je

reklo, da je bila kakor pesem brez besedi. Zbor jo je temeljito zavozil. Upamo, da repriza boljša, saj se je treba le nekoliko skrbneje pripraviti in malo živahneje igrati.

— Iz pisarne Dramatičnega društva se nam poroča, da so zdaj vse lože za slovensko gledališče oddane razen lože št. 6 v drugem nadstropju na levi strani; pojasnila se dobe v Sešarkovi trafiki.

— Uposobilnostne preizkušnje za obče ljudske in za meščanske šole pred c. kr. izpraševalno komisijo v Ljubljani se prične na c. kr. učiteljsko v četrtek, dne 3. novembra t. l. ob 8 uri jutraj. Prošnje za pristup k tej preizkušnji je po predpisnem potu vložiti takoj, da pridejo vsaj do 25. oktobra 1904 ravateljstvu c. kr. izpraševalne komisije v roke. Ravateljstvo c. kr. izpraševalne komisije za obče ljudske in za meščanske šole v Ljubljani, 1. oktobra 1904.

— Z jugoslovanske umetniške razstave v Beogradu. »Svobodna Reč« poroča, da je dr. Voja Veljkovič na jugoslovanski umetniški razstavi kupil sliko »U polju« gospe B. Vukanovičeve in Danilovičeve slike »U ateljeju«. Dr. Veljkovič se je odločil, da še nakupi eno Jakopičovo in eno Medovičovo sliko.

— Privatna ljudska šola se je ustanovila v Gorjancih v tovarni g. Gorjanja. Na tej šoli poučuje umirovljeni učitelj gosp. Peter Pogačnik.

— V St. Janžu na Dolenjskem je bila letos izvanredna dobra in obila vinska trgatve. Grozdje je pobrano večinoma v lepem vremenu, zato je pa tudi kapljica taka, da ni pomniti boljše. Kupci naj se blagovolijo zgledati v obilnem številu ker tudi cena ne bo previsoka. Event. pojasnila daje prav rad ododni g. nadučitelj.

— Časopisje na štajerskem. Amanenzis graške vseučilišne knjižnice dr. Ahu je izdal ravnokar knjižico, v kateri podaja pregled o stališču razvoja slovenskega in nemškega časopisja na štajerskem. Od leta 1848 do 1903 je izhajalo 289 časopisov in sicer 26 slovenskih, 260 nemških, 1 francoski in 1 rumunski.

— Dvornjiv ponos. Ptujске mestne očete je slikanje slavnih činov njihovega poglavarja Orniga v »Slov. Narodu« in »Slov. Stajercu« tako spekle, da so sklicali zaupno sejo. Po daljši debati so sklenili, da je pod častjo (?) župana Orniga, da bi tožil imenovanega lista oziroma dopisnika (?) Ta ponos pa precej smrdi po bojazni, zakaj Ornigu se ni zdelo nikoli pod častjo (?), da bi se ne bil strastno tožaril z vsa komur, pri katerem je imel le količikaj upanja, da ga spravi »zaenajšivim« domačim sodnikom pod nož. Sedaj pa je lisjaku grozdje preklislo.

— Laške Toplice pri Celju je kupila na javni dražbi gospa Roza pl. Ther za 210.000 K.

— Prepovedano društvo. Tržaško namestništvo je prepovedalo ustanovitve deželnega društva svobodomislecev.

— Grozna nesreča. Pred dnevi prišel je od vojakov domov 24-letni Al. Brutalič iz St. Petra v Šumi v pazinskem sodnem okraju. V sredo pogovarjal se je z nekim prijateljem o vojaški službi, in med njimi sta bila tudi njegov brat Matej in neki France Brutalič. Tam blizu je bila puška in ž njo je začel Alojzij manevrirati, ne da bi vedel, da je puška nabasana. Pokazati je hotel, kako se pri vojakih strelja. In vstrelil je proti bratu in proti znanecu ter pri ti priliki tako nesrečno zadel brata, da je ostal skoro precej mrtve; znanca pa je tako močno ranil, da so ga morali prepeljati v bolnišnico v Pulj.

— Oskrumba. V soboto popoldne sta s slaščicami izvalila dva berača na Viču nede gloletno deklico v gozd in jo oskrunila. Nad dekletom sta svoji pohotnosti oba zadostila. Eden beračev je bil po obrazu črno namazan, drugi je bil pa precej star, bradat, je bil brez ene roke in nosi s seboj lajno.

— Tatvini. V petek popoldne je bila Francetu Kavčiču, kleparju na državni železnici, stanujočem v Spodnji Šiški št. 13 iz zaklenjenega stanovanja z omare ukradena slata oklopna verižica, vredna 20 K in srebrna pletena častniška verižica, ki je imela v sredi zapono. Kavčičevi otroci so bili v sobi zaklenjeni in je prišel tat v sobo najbrže s ponarejenim ključem. — V soboto popoldne pa je pri sgradih mestne hiše v Gradaških ulicah neznan tat ukradel zavitek strešnega papirja, vrednega 4 K.

— Zaradi konjskega repa sta se v soboto stopla na stojišču pred južnim kolodvorom fjakarja Jožef Nadrach in Lovrencij Škofia. Prosi se je iz Škofia šalil, da nima njegovega repa, kar ga je tako razkačilo, da se je spustil v njega in ga tako močno treščil ob tla, da se je veled tega znatno telesno poškodoval. — Tudi Anton Hribar je včeraj šutil

potrebo, da je začel zmerjati v travi na Tršaški cesti ležečega Antona Finka, s katerim sta se potem spopadla in je Hribar povrh Finka še s opeko udaril po glavi in ga telesno poškodoval.

— Aretovan je bil včeraj zvečer ob prihodu gorenjskega vlaka Izak Mileušnič, delavec, doma iz Dobrave pri Otočcu, ker je pri sgradi karavanske železnice v Grahovem svojega tovariša težko telesno poškodoval. Po brzojavnom obvestilu se je policijekemu nadstajniku Nikolaju Večerinu posrečilo, da je v množici 50 Hrvatov pravega »potipal«. Izdala ga je rdeča svetka, ki jo je nosil s seboj.

— Svinjarski oče. Dne 1. t. m. je kočar Jožef Pipan iz Smartnega pri Litiji oskrunil svojo 9letno hčerko. Orošništvo ga je včeraj aretovalo in izročilo v preiskovalni zapor.

— Delavsko gibanje. V soboto se je odpravilo s južnega kolodvora 32 Domitalk na Dunaj delat slavnike, 12 Hrvatov je šlo iz Lend Gasteina na Reko, 18 pa iz Heba v Zagreb. — Včeraj je prišlo 60 Slovencev in Hrvatov iz Amerike, 50 Hrvatov je prišlo iz Hrušice, 40 jih je pa šlo tja.

— Našim je Marija Götzova, delavka v tobačnici tovarni, denarnico z 20 K in nekimi listinami.

— Izgubila je v soboto neka dama na potu z Drenikovega vrha na južni kolodvor fino svilnato boo. Odda se naj v uredništvu »Slovenskega Naroda«.

— Meso v Ljubljani. Od 19. do 24. m. m. je bilo v mestni klavnicni taklanih 77 volov, 1 krava, 3 biki, 2 konja 178 prašičev, 178 telet, 86 kostrunov in kozlov ter 2 koslička. Vpeljalo se je mesa 492 kilogramov.

— Brzoparnik »Deutschland« Hamburg Amerikaline, zastopane po Fr. Seunigu v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31, in na katerem se je vozil č. g. župnik F. S. Košmerl, znani milijonar iz Amerike, je srečno dospel v Novi York 22. t. m. jutraj. Prevozil je, kakor vedno, v 6 dnevih široko morje. Prihodnji odhod na ta parnik, kakor nam je obveščeno, je 6. oktobra iz Ljubljane.

— Hrv. take novice. — Umrli je v Zlataru okrajni zdravnik dr. Avrel Gostiša. — Milka Trinina, sloveča hrvaška operna pevka, je prišla za nekaj dni v Sarajevo, kjer so ji pripravili v prostorih »Trebeviča« slovesno počastjenje. Iz Bosne potuje v Hercegovino in Dalmacijo. — Za Strossmayerjevo spomenico, ki se izroči temu velikemu domoljubu kovana v zlatu povodom njegove 90-letnice 4. februarja 1905; je došlo dosedaj že 3355 K prispevkov.

— Najnovejše novice. — Afera Koburg-Matašić pride v ogrski državni zbor takoj prve dni, ko se zbornica zbere. Zadevo bo sprožil posl. Vizonta, ki bo zahteval pojasnila od vlade, zakaj se je tako zagonetno postopalo s prinzežno Lujizo, obenem pa bo tudi zahteval, da se Matašić rehabilituje. — 15.000 K poneveril je v Debrecinu huzarski stražmešter G. Rössler iz polkovne blagajne.

— Velik požar. V New Yorku je zgorela tovarna za mesne konzerve. Ker so bili spodnji prostori napolnjeni z amonijakom, se je isti raznesel ter se je 50 ognjegasev zadušilo, mnogo pa jih je oslepolo.

— Nemški cesar — pedagog. Univerzalni cesar Viljem je sestavil učni in vzgojevalni načrt za svoje najmlajše tri prince. Kot nov predmet je cesar uvrstil takozvani prometni nauk. Principi bodo poslušali predavanja o vsem, kar je pomembnega na komercialnem, industrialnem ali železnotehničnem polju, nadalje o prometnih in trgovinskih vprašanjih in o iznajdbah na celem svetu. Ako si bodo sinovi o vsem tem le nekaj zapomnili, lahko bodo govorili o vsem mogočem kakor oče.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“. Vsebinah oktobrskega zvezka: 1. C. Golar: Iz bosanskega perivoja. (Pesem). 2. Ivan Cankar: Lepa Vida. (3. Dr. Jos. Tominšek: Bitje in žitje Bleiweisovih »Novic«. 4. A. Gradnik: Ti praviš, da me ljubiš... (Pesem). 5. K—r: Večer. (Pesem). 6. Dr. Ivo Sorli: Na ovinku. 7. Roman Romanov: Anica. (Pesem). 8. Borisov: Menih. (Pesem). 9. Anton Trstenjak: Slovanski pesni. Črtica iz slov. življenja. 10. Helen Helenov: Samo par hipov... (Pesem). 11. Samo Vasiljev: Morilec. 12. B. Baebler: Pa mi je žarek upa... (Pesem). 13. Podlimbarski: Moravske slike. 14. Vida: Balada. 15. Jos. Frančič: Prijateljstvo in ljubezen. 16. Književne novice. Vojanova (R. Maister) pesmi. — Drag. Jesenka pesmi. — Vekoslava Spindlerja pesmi: Za-

pihal je jug. — Dr. Jos. Tominšek: Knezova knjižnica. — Dr. Fr. Derganc: Dr. Al. Homan: Nemško-slovenska sodno-zdravniška terminologija. — Dermota: Fran Milobar: Izabrana poglavja iz narodnega gospodarstva. — Janko Lokar: Lazar Kostić: O Jovanu Jovanoviću Zmaju. 17. Glasba. Dr. Gojmir Krek: Koncert na čast skupščinarjem »Zveze slovenskih pevskih društev«. — Dr. Gojmir Krek: S. K. Hristić: Skica. 18. Upodabljalna umetnost. J. R. Sever: Jugoslovanska umetniška razstava v Beogradu. 19. Med revijami. A. D—a: Časopis musea kralovstvi českeho 1904. — Dr. Fr. Hlašič: Živaja starina. 20. Splošni pregled. Simon Gregorčič. — Fran Podgornik. — Brata Ladislav in Florentin Hrovat. — Vega. — Slovenska razstava v Ameriki. — Listnica uredništva.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. oktobra. Ministrski predsednik Körber je včeraj na občnem zboru zveze industrijalcev imel govor, v katerem je spopolnil znani govor, ki ga je imel v Lvovu. Dejal je, da vlada ne bo ščitila samo posesti Nemcev, nego tudi posest drugih narodov. Ako bi parlament ne funkcioniral, bo vlada izven parlamenta toliko intenzivneje delala za občno korist. Politične krize ne smejo oškodovati gospodarstva in politični boji ne smejo ruiniti prebivalstva. Ker to stori vsaka obstrukcija, mora vlada izven parlamenta ščititi korist prebivalcev.

Dunaj 3. oktobra. Knez Lostar Metternich, ki je svoj čas služboval v Ljubljani in krepko preganjal slovenske uradnike, je včeraj umrl. Poslavlil se je z izrekom: Samo aristokratje so sposobni za politično službo, ker neplemenitaši nimajo čicha.

Rim 3. oktobra. V južni Italiji in na Siciliji so se primerili močni potresi.

Dunaj 3. oktobra. Veliko senzacijo vzbuja razsodba najvišjega sodišča, s katero je bil oproščen grof Milavski, ki je tu na nekem kolodvoru ustrelil zasebnika Barberja. Oprostilna razsodba je utemeljena s tem, da grof ni zdrave pameti.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 3. oktobra. Car pojde 4. t. m. v Reval, da se poslovi od baltiškega brodogoja.

Petrograd 3. oktobra. Štiri bojne ladje so zapustile Kronstadt in se združijo z baltičskim brodogojem, ki odrine 15. t. m. iz Libava v Azijo.

Petrograd 3. oktobra. General Kuropatkin je imenovan višjim zapovednikom vseh ruskih armad v Aziji. Aleksejev ostane namestnik, a bo odslej vodil samo civilno upravo.

Petrograd 3. oktobra. Sedaj je možno spraviti po sibirski železnici vsak mesec 35.000 mož na bojišče. Po novem letu bo imel Kuropatkin dva najst vojev in sedem konjeniških divizij.

Petrograd 3. oktobra. Vest, da je Rusija izposlovala od Turčije dovoljenje, da sme črnorskobrodovje pasirati Dardanele, je neosnovana.

Berolin 3. oktobra. Iz Petrograda se poroča, da je 60 kozakov na rekognosciranju zasačilo južno od Mukdena devet japonskih ladij z municijo in jih razstrelilo. Le dva Japonca sta utekla in bila ujeta.

Izjava.*

Podpisani izjavlja pod častno besedo, da ni pisal v »Slov. Narod«, da sta prišli učiteljci Ema in Pavla Schitnik le vsled »korupcije« na Jesenice ter prositi tudi slavno uredništvo, da blagovolito potrditi. (Op. ured.: Potrjujemo), ker je vse le izmišljotina in hudo obna denunciacija zmedenega dopisnika »Slovenca«.

Jesenice, 2. oktobra 1903.

Fran Fabinc.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

